

„Jesienne klimaty” – propozycje październikowych zabaw i zajęć w przedszkolu

Opracowała: Jolanta Bot, Lublin

Aktywność poznawcza

1. Wycieczka edukacyjna do parku:
 - wdrażanie dzieci do bezpośredniej obserwacji środowiska przyrodniczego i procesów w nim zachodzących, związanych ze zmianą pory roku,
 - doskonalenie spostrzegawczości,
 - poznawanie flory i fauny,
 - stymulowanie postaw proekologicznych,
 - zbliżenie dzieci do świata przyrody.
2. Wycieczka edukacyjna do sadu:
 - bezpośrednie poznawanie w naturalnym środowisku drzew owocowych oraz ich nazw,
 - stymulowanie dzieci do rozpoznawania i nazywania owoców,
 - stymulowanie rozwoju spostrzegawczości wzrokowej,
 - poszerzenie zasobu pojęć ogólnych.
3. Rozmowa z dziećmi, inspirowana wierszem W. Chotomskiej pt. *Myj owoce*:
 - zapoznanie dzieci ze skutkami nieprzestrzegania zasad higieny,
 - wdrażanie do mycia owoców przed spożyciem,
 - poznawanie wartości odżywczych rodzimych i egzotycznych owoców,
 - poszerzanie wiedzy,
 - doskonalenie mowy w zakresie poprawności gramatycznej.
4. *Życie liścia* – praca z historyjką obrazkową inspirowaną utworem M. Karolewskiej:
 - zapoznanie z procesem wzrostu i opadania liści,
 - rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego w toku postrzegania i układania kolejnych części historyjki (wg kolejności zdarzeń),
 - aktywowanie procesów myślowych,
 - rozwijanie mowy i zainteresowań przyrodniczych.
5. Zabawa dydaktyczna „Skarby jesieni”:
 - rozwijanie umiejętności klasyfikacji i przeliczania elementów zbiorów oraz zapamiętywania i odtwarzania z pamięci układów liczmanów,
 - bogacenie wiedzy i doświadczeń związanych z różnymi środowiskami przyrodniczymi,
 - stymulowanie do posługiwania się liczebnikami głównymi i porządkowymi.
6. *Na straganie* – zabawa dydaktyczna inspirowana wierszem J. Brzechwy:
 - rozwijanie umiejętności określania położenia przedmiotów w przestrzeni,
 - kształtowanie pojęć *wysoko – nisko, wyżej – niżej, na dole – na górze, daleko – blisko*,
 - wdrażanie do prawidłowego nazywania poszczególnych warzyw oraz ich kolorystyki,
 - rozbudzenie zainteresowania literaturą – poezją dziecięcą.
7. Teatr sylwet na podstawie utworu L. Krzemienieckiej pt. *Jak się krasnal Hałabała z sówkami za morze wybierał*:
 - poznawanie jesiennych zwyczajów ptaków (odlatujących na zimę z kraju na południe oraz przylatujących do nas z północy),

- bogacenie wiadomości dzieci nt. gatunków popularnych ptaków,
 - zbliżanie do teatru i literatury dziecięcej,
 - kształtowanie pojęcia *ptaki*.
8. „Skąd te dary?” – praca z rozsypanką obrazkową inspirowaną doświadczeniami dzieci:
- poszerzanie wiadomości dzieci nt. plonów zbieranych jesienią,
 - klasyfikowanie przedmiotów wg środowiska, z którego pochodzą (park, ogród, sad, pole),
 - bogacenie słownictwa,
 - kształtowanie umiejętności liczenia w możliwie szerokim zakresie,
 - rozbudzenie aktywności dzieci przez działanie.
9. „Grzybobranie” – konstruowanie gry ściganki wg E. Gruszczyk-Kolczyńskiej:
- poznanie sposobu tworzenia gry ściganki oraz konstruowania jej reguł,
 - kształtowanie matematycznego myślenia,
 - wdrażanie do przestrzegania zawartych umów,
 - budowanie pozytywnej motywacji i wiary we własne siły,
 - rozwijanie umiejętności liczenia w toku przeliczania oczek na kostce i w toku przeliczania pól na planszy (tzw. chodniczku).
10. „Jaki to owoc, jaki zapach czy smak?” – zagadki polisensoryczne:
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania owoców za pomocą wielu zmysłów,
 - rozwijanie myślenia dywergencyjnego i konwergencyjnego poprzez tworzenie skojarzeń na podstawie doznań wzrokowych, słuchowych, smakowych.
 - poznawanie i rozszerzanie wiadomości,
 - zaciekawienie i skłanianie dzieci do obserwacji otaczającego świata.

Aktywność społeczna i językowa

1. *Jesień u fryzjera* – osłuchanie się z wierszem D. Gellnerowej i nauka jego fragmentu:
 - zapoznanie z satyrą literacką,
 - pomaganie w rozumieniu zjawisk i zależności zachodzących w przyrodzie (zmiana kolorystyki),
 - doskonalenie umiejętności uważnego słuchania tekstu,
 - wyrabianie u dziecka swobody wyrażania myśli,
 - ćwiczenie pamięci.
2. *Rzepka* – zabawa dramowa na bazie utworu J. Tuwima:
 - poznawanie i rozwijanie własnych możliwości,
 - zbliżanie dzieci do tekstów literackich,
 - próby odzwierciedlania zachowań i emocji bohaterów utworu,
 - integracja zespołu,
 - rozbudzanie zainteresowań teatralnych,
 - doskonalenie umiejętności w zakresie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.
3. „Jesienne kaprysy pogody” – zabawa słowno-gramatyczna:
 - wdrażanie do układania słownych porównań dotyczących różnych typów pogody,
 - bogacenie słownika dzieci,
 - stymulowanie rozwoju procesów myślowych,
 - doskonalenie mowy w zakresie poprawności gramatycznej.
4. „Kącik przyrody” – rozmowa połączona z działaniem:
 - wdrażanie dzieci do samodzielnego zagospodarowywania kącików przedszkolnych, do segregowania i nazywania zgromadzonych eksponatów (warzyw i owoców),
 - bogacenie doświadczeń dzieci w toku obserwacji, manipulowania, porównywania i badania darów natury.
5. Ćwiczenia ortofoniczne „Dźwięki jesieni”:

- rozpoznawanie i naśladowanie odgłosów przyrody (owady, ptaki, szum liści, wiatru, deszczu itp.),
 - kształtowanie wrażliwości słuchowej,
 - doskonalenie i usprawnianie wymowy,
 - zapobieganie powstawaniu zaburzeń artykulacyjnych.
6. Ćwiczenia oddechowe „Spadające liście”:
- rozwijanie umiejętności nabierania powietrza nosem i wypuszczania ustami (fazy oddechowe: wdech i wydech),
 - zwiększenie pojemności płuc,
 - wdrażanie do ekonomicznego zużywania powietrza.

Aktywność ruchowa

1. Zabawy ruchowe:
 - „Koszyczki z owocami” – zabawa z elementem skłonu i wspinania się,
 - „Kolory jesieni” – zabawa wielozadaniowa,
 - „Ucieczka z ogrodu” – zabawa bieżna,
 - „Szukamy darów jesieni” – zabawa z elementem czworakowania i pełzania,
 - „Jesienny wiatr i liście” – zabawa bieżna i skoczna,
 - „Jestem małym ogrodnikiem” – zabawa naśladowcza,
 - „Odloty” – zabawa z elementem równowagi,
 - „Co spadło z drzewa?” – zabawa z elementem chwytu i rzutu,
 - „Taniec liści” – zabawa orientacyjno-porządkowa z elementem skoku.
2. Zabawy ruchowe:
 - stymulowanie rozwoju wszechstronnej sprawności fizycznej dzieci,
 - stymulowanie pożądanych cech charakteru (tj. samodzielności, śmiałości, pomysłowości, opanowania, dokładności, zdyscyplinowania itd.),
 - rozwijanie cech motoryki (siły, szybkości, zręczności, wytrzymałości).
3. Zabawy ruchowe na świeżym powietrzu z wykorzystaniem chusty animacyjnej:
 - „Stań na kolorze”,
 - „Deszczowa chmura”,
 - „Kto gdzie jest?”,
 - „Pomnik”,
 - „Worek ze skarbami”.
4. Zabawy ruchowe na świeżym powietrzu z wykorzystaniem chusty animacyjnej:
 - rozwijanie świadomości własnego ciała, przestrzeni i działania w niej,
 - wyzwalamie wrażeń wzrokowych, dotykowych,
 - rozwijanie poczucia bezpieczeństwa,
 - kształtowanie współpracy z współwiczakami,
 - kształtowanie umiejętności integrowania się.
5. „Jesienne krople bawią się z dziećmi” – zestaw zabaw ruchowych prowadzony w formie opowieści ruchowej:
 - wspomaganie harmonijnego rozwoju dzieci,
 - nabywanie umiejętności prawidłowej współpracy ruchów nóg i ramion,
 - nabywanie lepszej orientacji podczas biegu,
 - wzmacnianie mięśni nóg.
 - nabywanie wiary we własne możliwości i siły.
6. „Październikowy turniej sprawnościowy” – zestaw zabaw ruchowych prowadzony metodą

obwodu stacyjnego:

- przygotowanie do wszechstronnego uczestnictwa w kulturze fizycznej,
- kształtowanie zwinności, skoczności i rozwijanie równowagi ciała,
- wdrażanie do działania w małych grupach (współdziałanie),
- tworzenie warunków do wyrażania emocji za pomocą ciała.

7. Zabawy ruchowe – terenowe:

- „Złap kasztany” – doskonalenie sprytu i rozwijanie umiejętności chwytu,
- „Złapani, niezłapani” – rozwijanie ogólnej sprawności fizycznej, szybkości i sprytu,
- „Jesienna sieć” – kształtowanie koordynacji ruchowo-wzrokowej i zwinności całego ciała,
- „Gonimy bańki mydlane” – zabawa bieżna i skoczna, w wietrzny dzień,
- „Szyszkowy golf” – kształtowanie spostrzegawczości, orientacji przestrzennej oraz usprawnianie pracy dużych grup mięśniowych.

Aktywność artystyczna

1. Kompozycje ze sznurka i kolorowych liści pt. „Jesienne klimaty” – praca w małych zespołach:

- kształtowanie postawy twórczej i wyzwolenie radości tworzenia,
- rozwijanie dziecięcych talentów,
- kształtowanie umiejętności współdziałania w zespole,
- pobudzanie wyobraźni i zaangażowania emocjonalnego.

2. „Jesienne liście” – wykonanie prac plastycznych techniką frotażu i natrysku:

- zapoznanie z nowymi technikami plastycznymi: techniką frotażu i natrysku,
- wdrażanie do mieszania kolorów i poszukiwania barw pochodnych,
- wzbogacanie doświadczeń dzieci,
- stymulowanie do wyrażania własnej kreatywności.

3. Malowanie farbami plakatowymi i ołówkiem inspirowane reprodukcją obrazu J. Chełmońskiego *Bociany* oraz wierszem T. Kubiaka pt. *Odlot bocianów*:

- zapoznanie ze sposobem stosowania konturu w malarstwie,
- rozwijanie wyobraźni oraz zdolności twórczych dzieci,
- kształtowanie postaw estetycznych,
- doskonalenie techniki malowania i posługiwania się szkicownikiem (ołówkiem) oraz pędzlami o różnej grubości.

4. *Pani Jesień* – wydzieranka z kolorowych gazet inspirowana wierszem Z. Dąbrowskiej:

- rozwijanie umiejętności interpretowania treści literackich w twórczości plastycznej,
- stymulowanie dzieci do wyrażania własnych spostrzeżeń i wyobrażeń,
- doskonalenie sprawności manualnych,
- wdrażanie do dbałości o estetykę i staranność wykonania pracy.

5. „Ptaki” – składanka z kolorowego papieru techniką orgiami:

- wprowadzenie nowej techniki plastycznej – orgiami,
- rozwijanie precyzji ruchów,
- wdrażanie do dokładności w toku składania papieru zgodnie z instrukcją,
- rozwijanie inwencji i wyobraźni przestrzennej.

6. „Jesienne zwyczaje ptaków” – stemplowanie dłońmi (stemplowanie dłońmi, domalowywanie pozostałych elementów):

- doskonalenie techniki stemplowania,
- rozbudzanie ciekawości poznawczej,
- poszerzenie doznań dotykowych,
- rozwijanie wyobraźni i umiejętności artystycznych u dzieci.

7. „Warzywno-owocowe kukielki” – praca przestrzenna z tworzywa przyrodniczego:

- zapoznanie dzieci ze sposobem wykonania kukielki z warzyw i owoców,

- rozwijanie pomysłowości, wyobraźni przestrzennej i inwencji twórczej dzieci,
 - wdrażanie do ostrożnego posługiwania się narzędziami i przyborami,
 - ćwiczenia ozdobnicze.
8. *Ogórek* – osłuchanie się z piosenką i nauka jej tekstu (muz. J. Kukulski, sł. D. Gellner):
- zapoznanie ze słowami i melodią piosenki,
 - poznanie przebiegu zabawy osnutej na jej treści,
 - rozwijanie inwencji twórczej w toku ruchowej improwizacji melodii,
 - tworzenie sytuacji edukacyjnych zachęcających do śpiewania piosenek (indywidualnie i zespołowo).
9. *W kasztanowym mieście* – osłuchanie się z piosenką i nauka jej tekstu (sł. D. Gellner, muz. S. Markiewicz):
- zapoznanie dzieci z treścią, melodią i dynamiką piosenki,
 - uwrażliwianie dzieci na różne elementy muzyki (tempo i jego zmiany, czas wybrzmiewania dźwięków i trwanie pauzy, rytm, dynamikę i metrum, wysokość i barwę dźwięków, artykulację, strukturę utworu),
 - doskonalenie umiejętności wokalnych.
10. „Kasztanki” – zabawa taneczna (KLANZA - płyta CD):
- stymulowanie umiejętności wsłuchiwania się w muzykę oraz umiejętności jej improwizacji za pomocą prostych ruchów ciała,
 - integracja zespołu,
 - zachęcanie dzieci do swobodnych inwencji ruchowych.
11. „Co mówi jesień?” – słuchanie jesiennych głosów i odgłosów z płyty CD:
- wysłuchiwanie się w dźwięki przyrody i rozpoznawanie ich,
 - naśladowanie odgłosów jesieni (szum wiatru, szum drzew, padający deszcz itp.),
 - zachęcanie do postrzegania i odróżniania zjawisk akustycznych w przyrodzie i otoczeniu.
12. „Jesienne muzykowanie” – zabawy muzyczno-rytmiczne:
- rozwijanie muzykalności dzieci w toku grania na prostych instrumentach perkusyjnych,
 - doskonalenie koncentracji i pamięci muzycznej,
 - stymulowanie dzieci do wyrażania swoich emocji za pomocą dźwięków,
 - rozwijanie umiejętności słuchowego określania: kierunku dźwięku, odległości dźwięku, liczby dźwięków.
13. Aktywne słuchanie muzyki klasycznej: *Taniec łabędzi* z suity baletowej *Jezioro łabędzie* P. Czajkowskiego (płyta CD):
- zapoznanie z rosyjskim kompozytorem Piotrem Czajkowskim i jego twórczością,
 - kształtowanie kultury muzycznej,
 - wdrażanie dzieci do swobodnych wypowiedzi ruchowych inspirowanych muzyką,
 - rozwijanie umiejętności słuchania, postrzegania, przeżywania muzyki,
 - poszerzenie doznań estetycznych,
 - wyjaśnienie pojęcia: *muzyka klasyczna*.